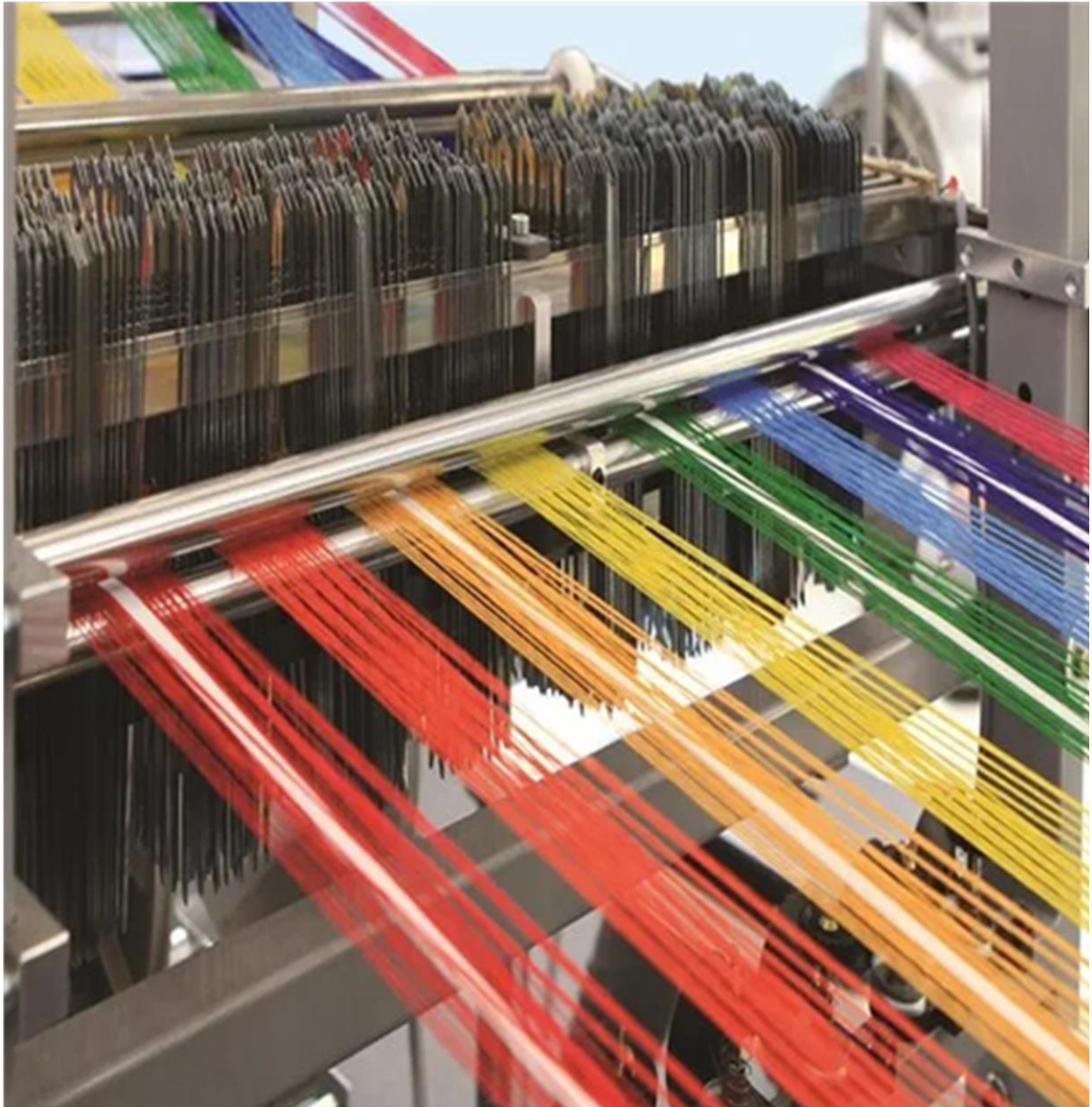

بررسی وضعیت صنایع نساجی در کشور قزاقستان

وابسته بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در قزاقستان

نسرین پابرجا

بهار ۱۴۰۳

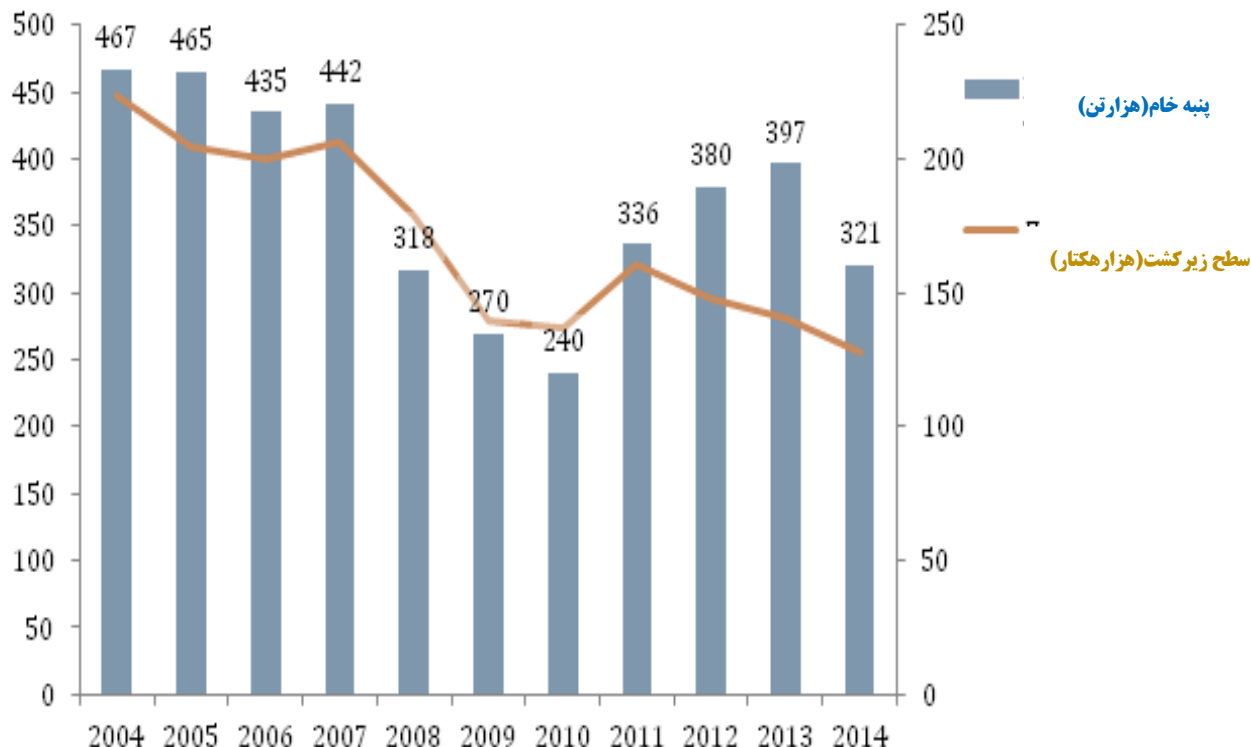
"نگاهی گذرا به وضعیت صنعت نساجی در قزاقستان"

مقدمه:

پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، صنعت نساجی برخی کشورها از جمله قزاقستان در وضعیت دشواری قرار گرفت و از طرفی ظهور رقبایی همچون چین، ترکیه و کشورهای آسیای مرکزی رقابت را برای کشورهای تازه استقلال یافته دشوار نمود. عواملی از قبیل: تامین مواد اولیه، هزینه و دستمزد کارگران، طراحی محصول و بازاریابی از مهمترین عوامل کلیدی فعالیت و رقابت صنعت نساجی محسوب گردید.

در همین راستا شرکت های قزاقی در رقابت با سایر کشورهای همسایه (به جز روسیه) از نظر دستمزد کارگران همواره دچار ضرر و زیان بودند. اگرچه فعالیت شرکت های فراملیتی، اختلاف هزینه و قیمت مواد اولیه تولید پوشاک، پنبه، را در مقایسه با سایر کشورهای همسایه ثابت نگه میداشتند، اما سطح زیر کشت پنبه از دهه ۲۰۰۰ سیر نزولی و در سال ۲۰۰۴، سطح زیر کشت پنبه به ۴۳٪ و برداشت ناخالص پنبه خام به ۳۲٪ کاهش یافت و این عوامل به تدریج منجر به تضعیف صنعت و کارخانجات نساجی در قزاقستان گردید.

"سطح کاشت و برداشت ناخالص پنبه خام"

عملکرد قزاقستان در صنعت نساجی در حوزه تجارت خارجی

در حال حاضر، وزارت صنعت و ساخت و ساز قزاقستان متولی بخش صنعت کشور می باشد. مرکز صنعت و صادرات نیز ذیل این وزارت خانه دارای کمیته های تخصصی در بخش های مختلف تجاری از قبیل " کمیته توسعه صنعتی و صنعت ایمن " است. این کمیته نیز به گروه های تخصصی نساجی، پوشاک، چرم و کفش نیز تقسیم و به منظور حمایت از صنعت نساجی و تعامل با سایر کشورهای جهان اقدام به برنامه ریزی و تدوین نقشه راه کسب و کار نموده است.

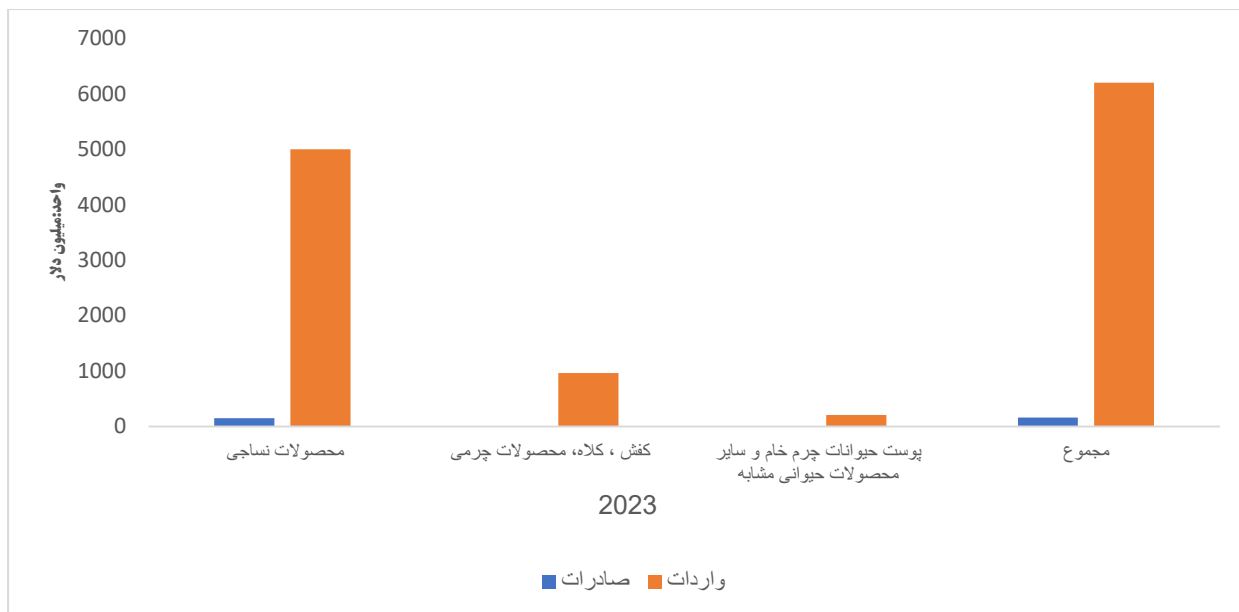
قزاقستان در بخش صنایع نساجی (پوشاک، کلاه، پوست و پشم حیوانات، کفش و محصولات چرمی) در سال ۲۰۲۳ حدود ۱۶۰ میلیون دلار صادرات و ۶۲۰۰ میلیون دلار واردات داشته است. جدول زیر به تفکیک گروه های کالایی حجم تجارت در دو بخش صادرات و واردات این کشور را نشان می دهد.

صادرات و واردات صنایع نساجی کشور قزاقستان در سال ۲۰۲۳

ردیف	گروه های کالایی	صادرات (میلیون دلار)	واردات (میلیون دلار)
۱	محصولات نساجی	۱۴۷	۵۰۰۰
۲	کفش، کلاه، محصولات چرمی	۶	۹۶۳
۳	پوست حیوانات چرم خام و سایر محصولات حیوانی مشابه	۷	۲۰۶
۴	مجموع	۱۶۰	۶۲۰۰

نمودار صادرات و واردات در بخش صنایع نساجی کشور قزاقستان

سال ۲۰۲۳

وضعیت کارخانه های نساجی

۷۵ درصد از کل محصولات نساجی در بازار قزاقستان، از طریق سایر کشورها تامین میگردد. لباس کار جهت پرسنل ارتش، پزشکان، کارگران و ... نمونه ای از نیازهای وارداتی قزاقستان می باشد که به درخواست دولت تامین و وارد کشور میگردد. باستاناد آمار منتشره توسط وزارت دارایی قزاقستان حدود ۱۰۰ میلیارد تنگه صرف خرید لباس کار و محصولات نساجی گردیده است که تنها ۱/۵ درصد از این میزان توسط شرکت های داخلی تامین گردیده است. این موضوع در حالیست که انبارهای کارخانه های داخلی مملو از مواد اولیه و در آستانه ورشکستگی می باشند و علیرغم تقاضای بالا، تولید محصولات نساجی بطور کلی، از نظر ارزشی ۱۵ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش داشته است ولیکن تولید فرش ۵/۰ درصد، نخ دوخت ۲ درصد، نخ ۵/۰ درصد، پارچه نخی ۳ درصد، پوشاک و کفش ۸ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش داشته اند. و از طرفی کارخانجات نساجی (ALLIANC, MALANZN, YEUTES, NIMEX) نیز در شهرهایی همچون چیمکند با ۴۰ درصد ظرفیت در حال فعالیت و یا بدلیل نارضایتی از بازار و مشکلات عدیده، نسبت به تعدیل نیروهای خود و یا تعطیلی کارخانه اقدام نموده اند. بر همین اساس، تولیدات داخلی تنها ۲۰٪ مصرف داخلی کشور را تامین می نماید و کالاهای تولیدی توان رقابت با کالاهای وارداتی از کشورهای ترکیه، بنگلادش، روسیه، چین، ایتالیا و ... را ندارند.

تعطیلی کارخانجات نساجی در قزاقستان

تولید نخ و پارچه های پشمی

تولید نخ و پارچه های پشمی در این کشور تا حدودی از بین رفته است. در حال حاضر حدود ۱۱ درصد از حجم کل پشم تولید شده در قلمرو قزاقستان فرآوری می شود. الباقی سوزانده، با وسایل نامناسب صادر و یا به قیمت بسیار پایین فروخته میشوند. شایان ذکر است در این فرایند صرفاً پشم های ریز، به سفارش خریداران شرکتهای چینی تحت عمل آوری (شستشو) قرار میگیرد و بیشتر پشم های درشت و نیمه درشت فرآوری نمی شوند. بنابراین تنها بخش بسیار کمی از پشم تولید شده به صورت رسمی فرآوری اولیه میشوند که این عمل نیز توسط ۴ شرکت از مجموع ۱۳ شرکت باقیمانده در کشور انجام میگردد.

کارخانه فرآوری پشم در چیمکند

تولیدکنندگان پوشاک و منسوجات

صنعت نساجی در قزاقستان دارای ساختار سه گانه می باشد که این ساختار شامل ؛ الف: محصولات نساجی ۵۱٪، ب: پوشاک ۳۸٪ ج: چرم و محصولات وابسته ۱۱٪ هستند. در حوزه تولید پوشاک و منسوجات ۶۴۱ شرکت در قزاقستان به ثبت رسیده است، که از این میزان ۳۰۷ شرکت در شهرهای آلماتی، آستانه، آکتائو، آکمول، آتیرائو، ژامبیل، چیمکند در حال فعالیت میباشند و بیشترین فراوانی به آلماتی با تعداد ۱۹۱ شرکت اختصاص دارد.

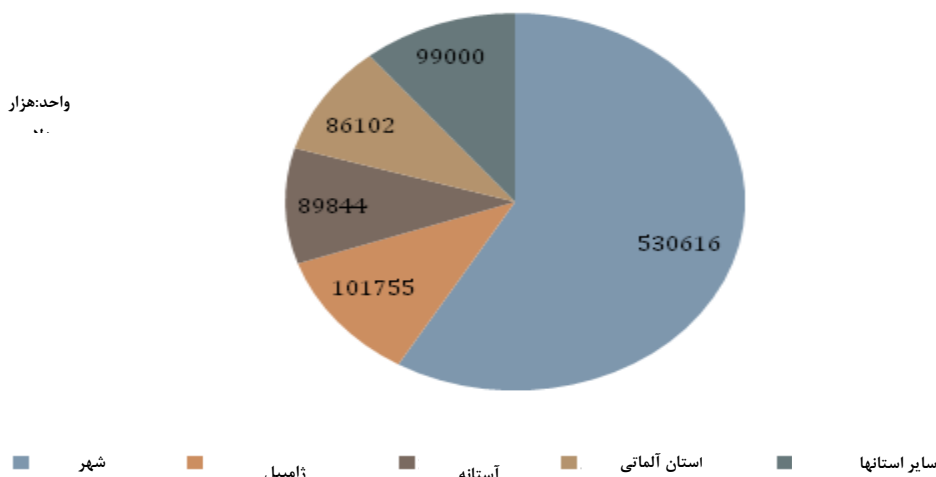
بطورکلی در قزاقستان، اقدامات گسترده ای در حوزه نساجی، صورت نگرفته است از طرفی افزایش واردات مواد اولیه از کشورهای چین، ترکیه و جنوب شرق آسیا و عرضه آن با قیمت پایین و از طرف دیگر فقدان شرکتهای تولیدی و تکمیل کننده ی فرایند تولید پارچه، فعالیت کارخانجات و فعالین این بخش را با مشکلات عدیده مواجه نموده است.

واردکنندگان و خریداران اصلی پوشاک های وارداتی در قزاقستان

بیشترین مناطق واردکنندگان پوشاک در قزاقستان ، آلماتی، ژامبیل، آستانه می باشد و آلماتی بعنوان مرکز توزیع، بیشترین واردات پوشاک به کشور را دارد و میزان قابل توجهی از این میزان، از طریق قزاقستان به سایر کشورها صادرات می گردد.

ساختار واردات پوشاک بر اساس مناطق قزاقستان

تصاویری از بازار پوشاک و منسوجات در قزاقستان

صادرات پوشاک به قزاقستان

قزاقستان با جمعیت حدود ۲۰ میلیون نفر، بازار قابل توجهی برای صادرات منسوجات مانند پارچه، پوشاک، لباس می باشد. بیشترین صادرات پوشاک به قزاقستان توسط کشورهای چین، ترکیه، قرقیزستان، بنگلادش، ایتالیا و ازبکستان صورت می پذیرد و در سال ۲۰۲۳ کشورمان حدود ۲ میلیون دلار به قزاقستان صادرات (منسوجات) داشته است. مهمترین منسوجات صادراتی که در بازار قزاقستان تقاضای زیادی دارد؛ پارچه های نخی، پشمی، ابریشمی و مصنوعی، لباس های آماده، لوازم جانبی میباشند.

صادرات محصولات فرآوری شده

حدود ۹۰ درصد محصولات فرآوری شده در قزاقستان به کشورهایمانی مانند لتونی، مولداوی و ترکیه صادر می گردد. ۱۰ درصد باقیمانده توسط شرکتهای فعال در تولید پارچه های پنبه ای در داخلی استفاده میشود. چرخه کامل پردازش پنبه از رشد تا تولید محصولات نساجی نهایی توسط شرکتهای "AHBK-KARGALY" LLP و "AZALA COTTON" LLP انجام میشود. طبق آخرین آمار منتشره حجم تولید نخ پنبه ازالیاف پنبه فرآوری شده حدود ۴۷۱۰ تن بود که نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۱۴/۵ درصد افزایش و مهمترین دلیل آن را افزایش تقاضا از سوی مصرف کنندگان اعلام نموده اند.

سهم تولیدات داخلی و صنعت نساجی

با وجود رشد تولید پوشاک، منسوجات و کفش، صنعت سبک قزاقستان در حال تلاش برای افزایش سهم تولید در بازار داخلی است. بر اساس آخرین آمار منتشره از مرکز صنعت و صادرات قزاقستان QazIndustry JSC، از سال ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۳، سهم تولیدکنندگان داخلی از کل حجم فروش در قزاقستان، از ۱۰ درصد به ۶,۵ درصد کاهش یافته است. تغییر ساختار عرضه کنندگان در بازار پوشاک و کفش با ترویج تهاجمی واردات از جمله، از طریق کانال های تجارت الکترونیک همراه بوده است.

کارخانه های نساجی و پوشاک قزاقستان قادر به رقابت با کشورهایی همچون چین و کشورهای همسایه آسیای مرکزی نیستند. و مهمترین دلیل آن سطح پایین فرآوری مواد اولیه در این کشور می باشد. با توجه به بررسی های بعمل آمده در منطقه ترکستان (منطقه اصلی کشت پنبه در قزاقستان) تنها ۱۵ درصد از مواد خام پنبه جمع آوری شده در این کشور در معرض فرآوری عمیق است و الباقی محصولات بدون فرآوری به سایر کشورها صادر میگردد. باستناد گزارش گمرک نیز، بیشترین حجم الیاف پنبه شانه نشده از قزاقستان به کشورهای ازبکستان، روسیه و ترکیه صادر و مجدداً بصورت محصولات نهایی با ارزش افزوده به قزاقستان برمیگردد.

براساس اعلام، اداره آمار ملی نیز در بخش، اقلام صنایع سبک، سهم تولید داخلی نسبت به واردات بسیار ناچیز است. به عنوان مثال، برخی از ساده ترین محصولات نساجی مانند؛ جوراب و انواع آن، در مقادیر کم در قزاقستان تولید میشوند که تنها ۴,۱٪ از بازار را (به لحاظ ارزشی) پوشش می دهند. در بخش "پوشاک"، نیز تنها ۰,۴٪ از محصولات موجود در بازار دارای برچسب "ساخت قزاقستان" می باشند. صرفاً مطلوب ترین وضعیت در این حوزه مربوط به تولید فرش می باشد، که تولیدکنندگان داخلی سهم ۲۶,۱٪ را به خود اختصاص داده اند.

اطلاعات تماس با برخی شرکتها و توزیع کنندگان منسوجات :

شرکت "AZALA COTTON" TOO

شماره تماس: 0077252921423

واتساپ: +77777008067

سایت: www.too-azala-cotton.satu.kz

شرکت "ZAF"

شماره تماس: 0077011122449

واتساپ: 0077054406477

سایت: www.vk.com/zaf_kazakhstan

ماخذ:

www.kgd.gov.kz

www.gov.kz

www.kase.kz

www.rmebrk.kz